

dosarul nr. 3ra-1174/18

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Central (jud. V.Buhnaci)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I.Țurcan, Iu.Cotruță, N.Simciuc)

DECIZIE

31 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

având în componența sa:

Președintele ședinței, judecător:
judecători:

Galina Stratulat

Nina Vascan

Nicolae Craiu

Dumitru Mardari

Dumitru Visternicean

examinând recursul declarat de către Societatea Comercială „Guaxan”
Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către
Societatea Comercială „Guaxan” Societate cu Răspundere Limitată împotriva
Biroului Vamal Centru cu privire la contestarea actelor administrative,

împotriva deciziei din 23 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost admis apelul declarat de către Biroul Vamal Centru, casată hotărârea din 19
decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central în partea admitterii
pretențiilor depuse de către Societatea Comercială „Guaxan” Societate cu
Răspundere Limitată, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, de
respingere a pretențiilor, în rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută,

c o n s t a t ă :

La 15 martie 2017, reclamanta Societatea Comercială „Guaxan” Societate
cu Răspundere Limitată (în continuare SC „Guaxan” SRL) a depus cerere de
chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Centru cu privire la contestarea
actelor administrative.

În motivarea acestei acțiuni, SC „Guaxan” SRL a indicat că, conform
declarațiilor vamale de import nr. 3029141 din 4 ianuarie 2016, nr. 3029181174
din 5 decembrie 2016, nr. 3029112684 din 16 martie 2015, nr. 3029117429 din
3 aprilie 2015 și nr. 305112782 din 19 noiembrie 2015, a importat de la
producătorul german „Simplex” în Republica Moldova, organe congelate de
porcine - piciorușe de porc.

A susținut că la importul acestor mărfuri s-a achitat taxa pentru procedurile
vamale și taxa pe valoarea adăugată în sumă de 240170,76 lei, marfa fiind

declarată conform nomenclurii combinate la poziția tarifară 020649000, valabilă la momentul depunerii declarației și în sistemul „Asycuda World”.

Reclamanta a mai invocat că toate declarațiile vamale enunțate au fost supuse controlului vamal complex, care constă din controlul vamal documentar, control economic și control fizic, iar pe lângă taxa pentru procedurile vamale și taxa pe valoarea adăugată, la marfa importată a fost calculată și taxa vamală, care la momentul depunerii declarației vamale a constituit 15 % din valoarea mărfurilor importate.

Prezentând declarația vamală la postul vamal nr. 3029, a fost informată că, în legătura cu intrarea în vigoare a Acordului de asociere între Republica Moldova pe de o parte și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a energiei Atomice și Statele membre ale acestora, pe de altă parte din 18 iulie 2014, fiecare parte reduce sau elimină taxele vamale aplicate mărfurilor originare din cealaltă parte, în conformitate cu anexa XV la prezentul acord și părțile elimină toate taxele vamale pentru mărfurile originare din cealaltă parte începând cu data intrării în vigoare a prezentului acord pentru toate mărfurile livrate reciproc, cu excepțiile prevăzute la punctele 2, 3 și 4 și fără a aduce atingere punctului 5 din anexa XV la Acordul de asociere „Eliminarea taxelor”. Unica condiția necesară pentru eliberarea mărfii importate de taxa vamală a fost prezentarea Certificatului de origine EUR1, care confirmă originea mărfii importate din statele membre al Acordului de asociere.

Consultând Acordul de asociere respectiv, reclamanta a stabilit că marfa importată de către companie nu se regăsește în lista mărfurilor indicate la pct. 4 lit. f) al Anexei XV, lista mărfurilor care vor fi eliberate de taxa vamală din data de 1 ianuarie a celui de-al cincilea an care urmează datei intrării în vigoare al prezentului Acord și respectiv nu este supusă taxei vamale, cu respectarea condiției prezentării Certificatului de origine EUR 1, care confirmă originea mărfii importate din statele membre al Acordului de asociere, în original.

În continuare, SC „Guaxan” SRL a mai indicat că, având la mână toate documentele confirmative necesare, s-a adresat Biroului Vamal Centru cu o solicitare, în cazul în care documentele prezentate corespund cerințelor legale, de a efectua schimbările necesare în sistemul Asycuda World, în ceea ce privește eliberarea mărfii importate de taxa vamală.

Ca urmare, solicitarea a fost acceptată și organul vamal de sine stătător, a introdus schimbările respective în sistemul Asycuda World, eliberându-i marfa importată de taxa vamală, declarația vamală fiind retapată, supusă controlului vamal documentar, economic și cel fizic, aplicând „Liber de vamă”.

Ulterior, la 15 februarie 2017, reprezentanții firmei au fost invitați la Biroul vamal Centru de către inspectorul secției „Control ulterior”, care i-au înmănat procesul-verbal de reverificare a declarațiilor vamale, în care s-a menționat că compania SC „Guaxan” SRL neîntemeiat a beneficiat de preferințe și urmează a fi recalulate și încasate obligații vamale în sumă de 211087,57 lei, iar la 10 martie 2017 li s-a adus la cunoștință și decizia de regularizare nr. 168 din 07 martie 2017, potrivit căreia compania „Guaxan” urmează să achite

obligația vamală în sumă de 264358,28 lei, din care suma de 211087,57 lei, cu titlu de taxă vamală și TVA și suma de 53270,71 lei, cu titlu de penalitate.

Potrivit reclamantei, acțiunile autorității vamale sunt ilegale, deoarece compania fiind importator de bună credință, care activează onest în Republica Moldova mai mult de 10 ani, nu a avut intenții de a se eschiva de la plata drepturilor de import, depunând în acest sens declarația vamală cu achitarea tuturor plăților vamale, inclusiv și plata taxei vamale.

Însuși organul vamal, de sine stătător, în corespundere cu art. 147 alin. (1) și Anexa nr. XV, alin. (1) al Acordului de asociere sus-menționat, nu a perceput taxa vamală, efectuând schimbările respective în sistemul Asycuda World, având ca baza prezentarea certificatului EURO 1, ce atestă proveniența mărfii din Uniunea Europeană, astfel respectând întocmai prevederile Acordului de asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană.

Este de menționat că, declarațiile vamale au fost completate, stocate, înregistrate pe server și tipărite de către broker vamal, cu indicarea în rubrica 47 a declarației vamale a cuantumului taxei vamale integral. Organul vamal a intervenit de sine stătător cu modificările ulterioare în declarația vamală, recunoscând dreptul importatorului de a nu plăti taxa vamală conform Acordului de asociere și a acceptat valoarea în vamă a mărfurilor declarate și indicate în declarația valorii în vamă.

În opinia reclamantei, prin acțiunile întreprinse de către colaboratorii vamali, organul vamal a confirmat, că la momentul perfectării declarațiilor vamale, informația din declarațiile vamale corespundea întocmai informației din documentele atașate, motiv pentru care la 24 februarie s-a adresat cu o cerere prealabilă de soluționare amiabilă a litigiului, însă nu a primit răspuns, motiv pentru care a fost depusă prezenta acțiune.

Reclamanta SC „Guaxan” SRL a solicitat anularea procesului verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 17.17/2-r din 2 februarie 2017 și a deciziei de regularizare nr. 168 din 7 martie 2017 emise de Biroul Vamal Centru cu încasarea din contul acestuia în beneficiul său a surplusului taxelor vamale încasate ilegal în sumă totală de 264358,28 lei și a cheltuielilor de judecare a cauzei în sumă de 8505,59 lei.

Prin hotărârea din 19 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, acțiunea înaintată de către SC „Guaxan” SRL a fost admisă parțial, fiind anulată decizia de regularizare nr. 168 din 7 martie 2017 a Biroului Vamal Centru ca fiind ilegală și obligat Biroul Vamal Centru de a restitui SC „Guaxan” SRL suma în mărime de 264358,28 lei încasați suplimentar pentru devămuirea mărfii importate. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 23 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de către Biroul Vamal Centru, casată hotărârea din 19 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, în partea admiterii pretențiilor depuse de către SC „Guaxan” SRL, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, de respingere a pretențiilor, în rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută.

Invocând netemeinicia și ilegalitatea deciziei sus-enunțate, la 11 iulie 2018 SC „Guaxan” SRL a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea acestuia,

casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea cu privire la contestarea actelor administrative și încasarea cheltuielilor de judecată să fie admisă integral și în sensul declarat.

În susținerea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate în acțiunea inițială și în referința asupra cererii de apel anexate la dosar, suplimentar invocându-se că, organul vamal nu a demonstrat clasificarea incorectă efectuată de către declarant, nu a emis decizie de clasificare, ceea ce demonstrează lipsa motivelor pentru modificarea clasificării mărfii importate.

La fel, instanța de judecată nu a dat o apreciere justă probelor invocate de către recurent ce ar ține cont de respectarea corectitudinii respectării procedurii emiterii deciziei de regularizare care se contestă în prezenta speță.

În rezultat, instanța de apel s-a eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de înfăptuire a actului de justiție, a examinat superficial circumstanțele cauzei, nu a intrat în esența litigiului și nu a apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțând hotărâre neîntemeiată de respingere a acțiunii (f.d.195-201).

Prin urmare, anume aceste circumstanțe impun admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi hotărâri sub aspectele sus – vizate.

La 6 august 2018 în adresa intimatului Biroul Vamal Centru a fost expediată copia recursului declarat de SC „Guaxan” SRL, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d.205), iar la 4 septembrie 2018 organul vamal a depus referință asupra cererii de recurs depusă de către SC „Guaxan” SRL, solicitând respingerea recursului ca fiind inadmisibil (f.d.207-210).

Conform art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul înaintat de către SC „Guaxan” SRL la 11 iulie 2018 (f.d.195) este declarat în termen, având în vedere faptul că actul judecătoresc (decizia Curții de Apel) ce se solcită a fi contestat și ce constituie obiectul prezentului recurs a fost adoptată la 23 mai 2018 (f.d.181).

Prin încheierea din 17 octombrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de către SC „Guaxan” SRL a fost considerat admisibil și fără a prejudicia fondul a fost dispusă judecarea acestuia de către completul din 5 judecători.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători

decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în cererea de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat, care urmează a fi respins cu menținerea integrală a deciziei instanței de apel.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

După cum denotă actele cauzei, la 4 ianuarie 2016 reclamanta SC „Guaxan” SRL a depus la Biroul Vamal Chișinău (ulterior fiind reorganizat în Biroul Vamal Centru) declarația vamală nr. 3029I41 privind importul mărfii – organe congelate de porcine, piciorușe din Germania, marfa fiind declarată conform nomenclurii combinate la poziția tarifară 020649000, valabilă la momentul depunerii declarației și în sistemul „Asycuda World” (f.d.15).

Pentru confirmarea veridicității datelor privind valoarea în vamă a mărfii declarantul SC „Guaxan” SRL a anexat următoarele documente: factura comercială (invoice) 30/MD-GU din 29 decembrie 2016, certificatul de origine a mărfurilor, declarația vamală a țării de export nr.15DE945930861729E0, autorizația sanitară eliberată de serviciul veterinar, certificatul veterinar eliberat de serviciul veterinar, calculația cheltuielilor de transport, dispoziția de plată, paking list, pro-forma actului comercial, contractul de vânzare – cumpărare și crisoarea de trăsură internațională prevăzută de convenție (f.d.21-33).

La fel s-a constatat că, declarația vamală enunțată a fost supusă controlului vamal complex, care constă din controlul vamal documentar, control economic și control fizic.

Tot actele cauzei atestă că, la momentul înregistrării declarației vamale depuse de către brokerul vamal, pe lângă taxa pentru procedurile vamale și taxa pe valoarea adăugată, la marfa importată a fost calculată și taxa vamală, care la momentul depunerii declarației vamale a constituit 15 % din valoarea mărfurilor importate, constituind suma de 36 886,38 lei (f.d.15).

Cu toate acestea, Biroul Vamal Chișinău examinând setul de documente prezentat, a concluzionat că marfa importată de declarantul SC „Guaxan” SRL urmează a fi eliberată de taxă vamală, în legătura cu intrarea în vigoare a Acordului de asociere între Republica Moldova pe de o parte și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a energiei Atomice și Statele membre ale acestora, pe de altă parte din 18 iulie 2014, potrivit căruia fiecare parte reduce sau elimină taxele vamale aplicate mărfurilor originare din cealaltă parte, în conformitate cu anexa XV la prezentul acord și părțile elimină toate taxele vamale pentru mărfurile originare din cealaltă parte începând cu data intrării în vigoare a prezentului acord pentru toate mărfurile livrate reciproc, cu excepțiile prevăzute la punctele 2, 3 și 4 și fără a aduce atingere punctului 5 din anexa XV

la Acordul de asociere „Eliminarea taxelor”. Unica condiția necesară pentru eliberarea mărfii importate de taxa vamală a fost prezentarea Certificatului de origine EUR1, care confirma originea mărfii importate din statele membre al Acordului de asociere, condiție ce a fost respectată de către declarant (f.d.21).

Drept urmare, organul vamal de sine stătător, a introdus schimbările respective în sistemul Asycuda World, eliberându-i marfa importată de taxa vamală, declarația vamală fiind retapată, supusă controlului vamal documentar, economic și cel fizic, aplicându-se „Liber de vamă”.

Aceste circumstanțe au fost invocate de către reclamanta SC „Guaxan” SRL în cadrul ședinței de judecată, iar pârâtul Biroul Vamal Centru nu le-a negat.

De asemenea, s-a constatat că ulterior însă, în temeiul planului de activitate pentru trimestru I al anului 2017, inspectorul principal din cadrul Secției control ulterior din cadrul Serviciului Vamal, Biroul Vamal Centru a efectuat în perioada 11 ianuarie 2017 – 30 ianuarie 2017 la reclamanta SC „Guaxan” SRL reverificarea tranzacțiilor economice externe efectuate de către agentul economic respectiv în perioada anilor 2013-2016, în special fiind supusă reverificării declarația vamală nr. 3029I41 din 4 ianuarie 2016, care a beneficiat de scutirea taxei vamale. În urma analizei tranzacțiilor economice externe a agentului economic sus-indicat au fost identificate încă patru declarații vamale nr.nr. 3029I12684 din 16 martie 2015, 3029I17429 din 3 aprilie 2015, 3051I2782 din 19 noiembrie 2015, 3029I81174 din 5 decembrie 2016, cu marfă identică, care de asemenea au beneficiat de scutirea taxei vamale, iar în urma reverificării a fost întocmit procesul-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 17,17/2-R din 2 februarie 2017, în care s-a menționat că compania SC „Guaxan” SRL neîntemeiat a beneficiat de preferințe și urmează a fi recalculat și încasate obligații vamale în sumă de 211087,57 lei (f.d.9).

Astfel, Biroul Vamal Centru a stabilit o încălcare a prevederilor art. 127¹¹ alin. (1) lit. a), art. 127¹³, 129, 202², 202⁷ alin. (1) Cod vamal și art. 228 Cod fiscal, iar ca consecință, la 7 martie 2017, a întocmit decizia de regularizare nr. 168, stabilindu-i SC „Guaxan” SRL să achite obligația vamală în sumă de 264358,28 lei, din care suma de 211087,57 lei – cu titlu de taxă vamală și TVA și suma de 53270,71 lei – cu titlu de penalitate (f.d.11).

Pârâtul Biroul Vamal Centru și-a motivat decizia enunțată prin faptul că pentru mărfurile importate în baza declarațiilor vamale nr.nr. 3029I12684 din 16.03.2015, 3029I17429 din 3 aprilie 2015, 3051I2781 din 19 noiembrie 2015, 3029I81174 din 5 decembrie 2016 și 3029I41 din 4 ianuarie 2016, cu valoarea statistică de 1 172 708, 75 lei care au beneficiat de preferințe neîntemeiat, urmează a fi recalculat și încasate obligațiile vamale conform prevederilor legale menționate.

Din considerentul că, după cum invocă reclamanta SC „Guaxan” SRL, acțiunile autorității vamale sunt ilegale, a fost depusă prezenta acțiune, reclamanta solicitând anularea procesului verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 17.17/2-r din 2 februarie 2017 și a deciziei de regularizare nr. 168 din 7 martie 2017 emise de Biroul Vamal Centru și încasarea din contul

Biroului Vamal Centru în beneficiul său a surplusului taxelor vamale încasate ilegal în sumă totală de 264358,28 lei și a cheltuielilor de judecare a cauzei în sumă de 8505,59 lei (f.d.3-7).

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii, pe care a admis-o parțial, motivându-și soluția prin faptul că, declarațiile vamale prezentate de către SC „Guaxan” SRL în perioada anilor 2015-2016, au fost verificate în modul corespunzător și acceptate de către organul vamal, or, la momentul importului, reclamanta a prezentat toate documentele și informațiile referitoare la mărfurile indicate în declarațiile vamale, iar careva solicitări de a prezenta documente suplimentare din partea organului vamal nu au fost invocate, respectiv, în atare situație, când autoritatea vamală a acordat liberul de vamă la import și nu a solicitat la momentul vămuirii noi înregistrări referitor la poziția tarifară indicată de declarant, s-a concluzionat că, nu au fost întrunite condițiile pentru reverificarea declarației vamale, cu atât mai mult că reverificarea declarației vamale apare în cazul când după reverificarea declarației sau după controlul ulterior, rezultă că dispozițiile ce reglementează regimul vamal respectiv au fost aplicate pe baza unor informații inexacte sau incomplete.

Totodată, instanța de fond a relevat că în speță însă, la prezentarea declarațiilor vamale de către SC „Guaxan” SRL, nu au fost reflectate sau depistate careva informații inexacte sau incomplete. Dimpotrivă, informația din declarațiile vamale corespundea întocmai informației din documentele atașate, iar la importul acestor mărfuri, organul vamal a verificat declarațiile vamale menționate și a acceptat liberul de vamă cu codul de clasificare indicat, și anume 020649000, cu atât mai mult că, toate declarațiile vamale au fost selectate pe culoarul roșu de vămuire și după cum s-a constatat în cadrul examinării cauzei controlul vamal documentar și fizic a fost efectuat. La fiecare din declarațiile vamale examinate, organul vamal nu a constatat careva abateri în datele indicate în documentele însoțitoare și mărfurile aflate în unitățile de transport. Toate mărfurile au fost vămuite și puse în circulație liberă, iar organul vamal a vizualizat mărfurile, a constatat integritatea sigiliilor vamale aplicate din țara de export, a făcut mențiunea „conform”, ceea ce semnifică, că mărfurile aflate în unitățile de transport coincideau cu datele indicate în documentele însoțitoare.

În concluzie, prima instanță a conchis că decizia de regularizare nr. 168 din 7 martie 2017, a fost emisă de către Biroul Vamal Centru contrar prevederilor legii, motiv pentru care s-a dispus anularea acesteia cu dispunerea obligării Biroului Vamal Centru de a-i restitui SC „Guaxan” SRL suma de 264358,28 lei, ce a fost greșit încasată suplimentar pentru devămuirea mărfii importate.

Totodată, prima instanță a considerat neîntemeiată cerința SC „Guaxan” SRL cu privire la anularea procesului-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 17.17/2-r din 2 februarie 2017 întocmit de Biroul Vamal Centru, motiv pentru care a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Or, prin procesul – verbal al cărui anulare se solicită, reclamantei SC „Guaxan” SRL nu i-au fost aplicate careva sancțiuni pecuniare aferente taxelor

și impozitelor, drept consecință acesta nu cade sub incidența art. 3 din Legea nominalizată și nu constituie obiect al acțiunii în instanța de contencios administrative, adică procesul-verbal contestat nu constituie act administrativ producător de efecte juridice, fiind un act preparatoriu, care nu poate fi contestat în instanța de contencios administrativ.

Cât privește cerința reclamantei SC „Guaxan” SRL invocată în acțiune privind încasarea din contul Biroului Vamal Centru în beneficiul său a cheltuielilor de judecată în sumă de 8505,59 lei, aceasta de asemenea a fost respinsă. Or, având obligația probațiunii în judecată, reclamanta nu a prezentat în sensul art. 118 Cod de procedură civilă, probe precum că a suportat aceste cheltuieli (f.d.135-145).

Hotărârea primei instanțe a fost contestată doar de către Biroul Vamal Centru și doar în partea admiterii cerințelor reclamantei SC „Guaxan” SRL, de anulare a deciziei de regularizare nr. 168 din 7 martie 2017 emisă de Biroul Vamal Centru și obligării restituirii taxei vamale încasate suplimentar pentru vămuirea mărfii importate. În partea respingerii acțiunii, hotărârea nu a fost contestată de SC „Guaxan” SRL potrivit prevederilor Codului de procedură civilă, fapt care denotă fără echivoc, reieșind din principiul disponibilității părților, acordul tacit al acesteia cu soluția enunțată în partea respectivă.

Judecând apelul declarat de către Biroul Vamal Centru, instanța de apel l-a admis, a casat parțial hotărârea din 19 decembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Central în partea admiterii pretențiilor SC „Guaxan” SRL și a pronunțat în această parte o hotărâre nouă, prin care acțiunea a respinsă ca fiind neîntemeiată. În rest, hotărârea a fost menținută.

În consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a concluzionat că există o anumită categorie de marfă, dintre care și marfa importată de către SC „Guaxan” SRL, care se încadrează în categoria ”10-S”, pentru care la rândul său eliminarea taxelor vamale va avea loc doar după 5 (cinci) ani de la intrarea în vigoare a Acordului de asociere, or, având în vedere că Acordul a intrat în vigoare în anul 2014, la importul pe teritoriul Republicii Moldova a mărfii din categoria “10-S” eliminarea taxelor vamale va putea fi posibilă doar începând cu 1 ianuarie 2019.

Cu toate acestea, circumstanțele respective au fost ignorate la depunerea cererii de chemare în judecată, iar dat fiind faptul că acestea de fapt formează miezul obiectului raportului material litigios speței în cauză, este complet nefondată cererea SC „Guaxan” SRL privind anularea deciziei de regularizare nr. 168 din 7 martie 2017 a Biroului Vamal Centru și ca consecință încasarea din contul organului vamal în beneficiul societății a surplusului taxelor vamale încasate în sumă totală de 264358,28 lei și respectiv a cheltuielilor de judecare a cauzei, motiv pentru care pretențiile respective au fost respinse ca neîntemeiate. Or, prin explicațiile sale, SC „Guaxan” SRL a confirmat că inițial, declarațiile vamale au fost depuse cu indicarea tuturor taxelor vamale necesare vămuirii, astfel societatea conștientiza că la momentul vămuirii marfa introdusă nu beneficiază de scutirile, care în prezent le pretinde.

Cu toate că știind despre obligațiunea achitării taxelor vamale, la devamarea mărfii importate, SC „Guaxan” SRL a acceptat și nu a obiectat asupra acțiunilor vădit eronate ale organului vamal de scutire nemotivate de la plățile de import, or, acceptarea și validarea declarațiilor vamale de organul vamal nu înseamnă și faptul că pentru marfa în cauză, drepturile de import au fost calculate corect, acestea fiind stabilite în conformitate cu prevederile legale a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte și a actelor normative a Republicii Moldova, care se impun a fi respectate.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră concluzia instanței de apel despre necesitatea respingerii acțiunii SC „Guaxan” SRL justă, ea având la bază cumulul dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită, conform cerințelor art. 130 Cod de procedură civilă. Instanța de apel a stabilit corect situația de fapt și de drept în prezenta speță, a dat o apreciere obiectivă probelor administrate și a emis o decizie întemeiată și legală care corespunde legislației în vigoare.

Cu referire la solicitarea invocată de către SC „Guaxan” SRL în cererea de chemare în judecată privind anularea deciziei de regularizare nr. 168 din 7 martie 2017 a Biroului Vamal Centru, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție analizând situația de fapt din prezenta speță, în coroborate cu probele atașate la dosar, consideră oportun de a reitera în prezenta speță prevederile art. 6 alin. (2) Cod vamal care reglementează expres că activitatea vamală se desfășoară în conformitate cu legislația care este în vigoare la data la care organul vamal a primit declarația vamală și alte documente, cu excepția cazurilor prevăzute de legislație. În cazul trecerii ilegale de mărfuri și mijloace de transport peste frontiera vamală, se aplică legislația vamală în vigoare la momentul trecerii de facto a acestor bunuri peste frontiera vamală.

Potrivit pct. 43-44, 47-48 din ordinului directorului general al Serviciului Vamal nr. 63 din 11 ianuarie 2013 cu privire la aprobarea Normelor metodologice privind realizarea controlului ulterior prin audit post-vămuire și reverificarea declarațiilor vamale, activitatea de reverificare a declarațiilor vamale se realizează selectiv de către personalul Direcției control ulterior și personalul Secțiilor control ulterior din cadrul birourilor vamale desemnați ca fiind responsabili de reverificarea declarațiilor vamale, atât în baza Programelor de activitate elaborate la nivel central, cât și în baza studiilor proprii de risc coordonate cu Direcția control ulterior.

Reverificarea declarațiilor vamale se efectuează în conformitate cu art. 181 din Codul vamal, cu prevederile prezentelor norme, precum și în baza regulamentului Direcției control ulterior și Secțiilor control ulterior din cadrul birourilor vamale.

În cazul depistării iregularităților sau încălcării legislației vamale/fiscale, la finalizarea reverificării uneia sau mai multor declarații vamale, personalul desemnat cu atribuții de efectuare a reverificării, va întreprinde acțiuni de regularizare a situației prin întocmirea unui proces-verbal de reverificare a

declarațiilor vamale și după caz a deciziei de regularizare, în conformitate cu prevederile Codului vamal. Procesul-verbal de reverificare a declarațiilor vamale, este un act procedural care se procesează conform procedurii stabilite la actul de audit post-vămuire, în care se consemnează iregularitățile constatate, normele încălcate, vor indica valoarea obligațiilor vamale, în situațiile în care s-a constatat apariția acestora.

În conformitate cu art. 181¹ alin. (1) - (3) Cod vamal, controlul ulterior se bazează pe administrarea riscurilor, este efectuat imperativ în scopuri vamale în vederea asigurării aplicării corecte a legislației și confirmării sau infirmării conformării declarantului la aceasta. Controlul ulterior este efectuat de organele vamale, conform procedurii stabilite de Guvern, prin auditul postvămuire sau reverificarea declarației vamale, pe o perioadă ce nu depășește termenul de prescripție stabilit la art. 127 alin. (10) (Cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (11), termenul de prescripție pentru determinarea obligațiilor vamale este de 4 ani, calculat conform art.202⁵ alin.(2)). Procedura de efectuare a analizei riscurilor, a planificării și realizării controlului ulterior constă dintr-un ansamblu de metode și operațiuni de organizare și desfășurare a controlului, prevăzute de prezentul cod și de alte acte normative. Controlul ulterior se realizează prin anumite forme (control general, control parțial, control repetat), proceduri (control planificat, control inopinat, control prin contrapunere) și metode (control total, control selectiv, control electronic).

La rândul său, potrivit art. 202² alin. (1) și (5) Cod vamal, reverificarea declarației vamale efectuată la oficiul organului vamal, este una dintre formele controlului ulterior și constă în verificarea, după acordarea liberului de vamă, a corectitudinii și caracterului complet al informațiilor furnizate într-o declarație vamală, precum și a existenței și conformității documentelor justificative anexate la aceasta, necesare plasării mărfurilor într-o destinație vamală, a altor documente aferente operațiunilor verificate de care dispune organul vamal, alt organ cu atribuții de administrare fiscală sau alte instituții și persoane. Reverificarea declarației vamale se efectuează de către organele vamale conform procedurii stabilite de Guvern. În procesul efectuării reverificării declarației vamale, organele vamale pot utiliza informații și date inclusiv din bazele de date automatizate și programele informaționale de administrare a riscurilor. Cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (5), controlul ulterior prin reverificare a declarației vamale se efectuează fără întocmirea procesului-verbal de reverificare. În cazul depistării unor erori și/sau divergențe între informațiile din declarațiile vamale și cele din documentele verificate, ce conduc la apariția, modificarea și/sau anularea obligației vamale, organul vamal este obligat să comunice despre aceasta plătitorului vamal prin întocmirea procesului-verbal de reverificare a declarațiilor vamale.

Iar, în temeiul art. 127¹¹ alin. (1) din același cod, obligația vamală apare, atât la import cât și la export, și în următoarele cazuri: când, ulterior efectuării operațiunilor de vămuire și acordării liberului de vamă, se constată că informațiile cuprinse în declarația vamală au condus la stabilirea unei obligații vamale diminuate; când una ori mai multe condiții ce reglementau plasarea

mărfurilor sub o destinație vamală nu au fost respectate; când stabilirea unui tratament tarifar favorabil, în funcție de destinația sau utilizarea finală a mărfurilor, nu era justificată la data acordării liberului de vamă; când lipsește informația, documentele sau/și persoana în gestiunea căreia au fost înregistrate importuri ce au beneficiat de un tratament tarifar favorabil; când se emite sau se întocmește o dovadă de origine pentru mărfurile originare din Republica Moldova în sensul acordurilor de comerț liber, la a căror producere au fost utilizate materiale neoriginare care nu au fost supuse taxelor vamale sau taxelor cu efect echivalent aplicabile, cu condiția că astfel de cerințe sînt prevăzute în aceste acorduri.

Totodată, conform art. 202⁷ alin. (2) Cod vamal, organele vamale pot determina cuantumul obligației vamale, precum și decide asupra corectitudinii aplicării măsurilor de politică economică în baza informațiilor de care dispun în următoarele cazuri: lipsa sau ținerea neconformă a contabilității; persoana controlată nu prezintă integral sau prezintă parțial documentele luate la evidență și rapoartele corespunzătoare, conform termenelor din art.202⁵ alin.(1); documentele solicitate au fost prezentate, însă conținutul sau starea acestora nu permite utilizarea lor; persoana controlată nu poate fi găsită la sediul juridic sau la subdiviziunile sale; obținerea rezultatelor cercetării (expertizei) de laborator a mărfurilor, prelevate în cadrul controlului ulterior; obținerea documentelor solicitate în cadrul unei cereri de asistență administrativă internațională.

La acest capitol, instanța de recurs reiterează și prevederile 154 alin. (2) Cod fiscal, care indică expres că organele vamale exercită drepturi ce țin de asigurarea stingerii obligațiilor fiscale aferente trecerii frontierei vamale și/sau plasării mărfurilor în regim vamal potrivit Codului vamal, prezentului cod în cazurile expres prevăzute de el, precum și altor acte normative adoptate în conformitate cu acestea.

Iar conform art. 228 alin. (4) din același cod, pentru neplata în termen a impozitului și a taxei înscrise de organul cu atribuții de administrare fiscală în contul personal al contribuabilului, majorarea de întârziere (penalitatea) se calculează fără a fi emisă vreo decizie. Procedura și periodicitatea calculării (aplicării) majorării de întârziere (penalității) și reflectării ei în contul personal al contribuabilului se stabilesc de conducerea organului cu atribuții de administrare fiscală respectiv, iar pentru impozitele administrate de serviciile de colectare a impozitelor și taxelor locale – de către autoritățile reprezentative ale administrației publice locale. În cazurile reflectării periodice a majorării de întârziere (penalității) în contul personal al contribuabilului, se permite de a nu reflecta suma ei calculată pentru fiecare impozit și taxă în parte în mărime mai mică de 10 lei.

Tot aici, Colegiul judiciar relevă că potrivit pct. 54 lit. b) din Regulamentul de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 1140 din 2 noiembrie 2005, organele vamale abilitate potrivit pct.53 îndeplinesc următoarele atribuții principale: constată și încasează diferențele de drepturi de import sau de export cauzate de nedeclararea conform prevederilor legale a bunurilor în cadrul

operațiunilor de import, export și tranzit, ca urmare a acțiunilor proprii întreprinse.

Iar pct. 59 din același Regulament prevede că în exercitarea atribuțiilor de control vamal în afara birourilor vamale, organul vamal abilitat are dreptul de a realiza următoarele activități pe întreg teritoriul național în condițiile legii: a) efectuarea de investigații, supravegheri și verificări în cazurile în care sînt semnalate încălcări ale legislației vamale; b) verificarea de registre, evidențe financiar-contabile, orice înscrisuri, inclusiv cele pe suport electronic, care au legătură directă sau indirectă cu bunurile importate, exportate sau tranzitate pe teritoriul național; c) prelevarea de probe din mărfurile supuse vămii pentru a fi analizate în laboratoarele proprii sau abilitate în vederea identificării și expertizării acestora.

De asemenea, reieșind din prevederile Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, semnat la Bruxelles la 27 iunie 2014, părțile elimină toate taxele vamale pentru mărfurile originare din cealaltă parte începând cu data intrării în vigoare a prezentului acord, cu excepțiile prevăzute la punctele 2, 3 și 4 și fără a aduce atingere punctului 5 din prezenta anexă.

În corespundere cu pct. 4 lit. (f) din Anexa XV a Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 1140 din 2 noiembrie 2005, eliminarea taxelor vamale pentru produsele din categoria în faza eliminării "10-S" (produse care fac obiectul unui termen suspensiv de 5 ani) va începe la data de 1 ianuarie a celui deal cincilea an care urmează datei intrării în vigoare a prezentului acord.

Raportând normele legal enunțate la circumstanțele speței deduse judecării, Colegiul judiciar apreciază justă concluzia instanței de apel referitor la netemeinicia pretențiilor SC „Guaxan” SRL invocate în cererea de chemare în judecată privind anularea deciziei de regularizare nr. 168 din 7 martie 2017 a Biroului Vamal Centru, iar ca consecință încasarea din contul Biroului vamal Centru în beneficiul său a surplusului taxelor vamale încasate în sumă totală de 264358,28 lei și respectiv a cheltuielilor de judecare suportate pe marginea prezentului litigiu.

Or, la caz indubitabil s-a constatat că marfa importată de reclamanta-recurentă SC „Guaxan” SRL în temeiul declarațiilor vamale de import nr. 3029141 din 4 ianuarie 2016, nr. 3029181174 din 5 decembrie 2016, nr. 3029112684 din 16 martie 2015, nr. 3029117429 din 3 aprilie 2015 și nr. 305112782 din 19 noiembrie 2015 a beneficiat neîntemeiat de tratamentul tarifar preferențial în temeiul art. 127¹¹ alin. (1), lit. a), art. 127¹³, art. 129, art. 202², art. 202 alin. (1) din Codul Vamal, motiv pentru care Biroul Vamal Centru corect a recalculat și încasat obligațiile vamale în sumă totală de 264358,28 lei, din care suma de 211087,57 lei, cu titlu de taxă vamală și TVA și suma de 53270,71 lei, cu titlu de penalitate.

Argumentele recurente-reclamante SC „Guaxan” SRL precum că organul vamal neîntemeiat a impus compania la achitarea nejustificată a acestor plăți suplimentare pentru devămuirea mărfii importate, deoarece marfa importată de declarantul SC „Guaxan” SRL a fost eliberată de însăși organul vamal de taxa vamală de 15 % în legătura cu intrarea în vigoare a Acordului de asociere între Republica Moldova pe de o parte și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a energiei Atomice și Statele membre ale acestora, pe de altă parte semnat la Bruxelles la 27 iunie 2014, or, cu toate că organul vamal a acceptat declarația vamală cu scutirile respective, contrar normelor prevăzute de acordul de asociere menționat supra, circumstanțele enunțate nu stabilesc echivoc că organul vamal a modificat declarațiile vamale la momentul vămuirii indicând scutirile respective.

Aceasta deoarece noțiunile de modificare și acceptare a declarației vamale sunt total distincte, iar instituția art. 181 Cod vamal, a fost creată anume pentru asemenea circumstanțe când în baza unui control ulterior la depistarea erorilor comise la momentul vămuirii acestea să poată fi înlăturate în termenul prevăzut cu întocmirea Deciziilor de regularizare.

Plus la aceasta, dreptul organului vamal de a efectua controlul ulterior/reverificare îi este atribuit de legiuitor prin Secțiunea 3, pct.53, 54 (b), 55 (d), 59 (a,b,c), 61, 62, 63, 64 din Hotărîrea Guvernului nr.1140 din 2 noiembrie 2005 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal menționate supra, care prevăd dreptul organului vamal de a efectua controlul economico – financiar.

Mai mult ca atât, Colegiul judiciar menționează că prin explicațiile date în cadrul dezbaterilor judiciare atât în cadrul instanței de fond cât și în cea de apel, însăși SC „Guaxan” SRL a confirmat că inițial, declarațiile vamale au fost depuse cu indicarea tuturor taxelor vamale necesare vămuirii, iar pe lângă taxa pentru procedurile vamale și taxa pe valoarea adăugată, la marfa importată a fost calculată și taxa vamală, care la momentul depunerii declarației vamale a constituit 15 % din valoarea mărfurilor importate, astfel intimată conștientiza că la momentul vămuirii marfa introdusă de dânsa nu beneficia de scutirile, care în prezent le pretinde, adică prin afirmațiile respective reclamanta-recurentă a confirmat necesitatea achitării taxei vamale fără a beneficia de scutiri, însă pasează răspunderea pentru neachitarea acesteia, pe seama organului vamal, ceea ce este inadmisibil.

Aici este de menționat că într-adevăr, marfa importată de către reclamantă în baza declarațiilor vamale de import nr. 3029141 din 4 ianuarie 2016, nr. 3029181174 din 5 decembrie 2016, nr. 3029112684 din 16 martie 2015, nr. 3029117429 din 3 aprilie 2015 și nr. 305112782 din 19 noiembrie 2015 – organe congelate de porcine - piciorușe de porc, face parte conform Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de o parte, semnat la Brussels la 27 iunie 2014, din categoria actelor în faza eliminării taxelor vamale 10 - S (produse care fac obiectul unui termen suspensiv de 5 ani), însă având în vedere că Acordul a intrat în vigoare în anul

2014, instanța de recurs constată că la importul pe teritoriul RM a mărfii din categoria “10-S” eliminarea taxelor vamale va putea fi posibilă doar începînd cu 1 ianuarie 2019.

Totodată, conform art. 1 alin. (2) Cod vamal, declarația vamală este actul unilateral prin care o persoană manifestă, în formele și modalitățile prevăzute de legislația vamală, voința de a plasa mărfurile sub o anumită destinație vamală, respectiv de jure și de facto declarațiile vamale relevante speței au fost modificate de către organul vamal doar prin decizia de regularizare nr. 168 din 07 martie 2017 prin care s-a regularizat situația creată în urma depunerii declarațiilor vamale cu indicarea eronată a scutiților de la plata taxelor vamale.

În corespundere cu art. 146 a secțiunii 2, a capitolului 1 a titlului V a Acordului de asociere, încadrarea mărfurilor care fac obiectul comerțului între părți este stabilită în conformitate cu Sistemul armonizat de denumire și codificare a mărfurilor din 1983, în nomenclatura tarifară a Republicii Moldova în temeiul Sistemului armonizat 2007 și în nomenclatura tarifară a Uniunii în temeiul Sistemului armonizat 2012 cu modificările ulterioare ale respectivelor nomenclaturi.

În conformitate cu Regula generală de interpretare a Sistemului Armonizat de denumire și codificare a mărfurilor din 1983, a Nomenclaturii combinate a mărfurilor, aprobate prin Legea nr.172 din 25 iulie 2014, cît și a Nomenclatorului mărfurilor aprobate prin Hotărîrea Guvernului nr. 1525 din 29 decembrie 2007, denumirile secțiunilor, capitolelor și grupelor de produse au menirea de a facilita utilizarea Nomenclaturii combinate. Pentru scopuri juridice, clasificarea mărfurilor în Nomenclatura combinată se realizează reieșind din textul pozițiilor mărfurilor și notele corespunzătoare referitoare la secțiuni sau capitole, și dacă textele respective nu prevăd altceva, în conformitate cu următoarele cerințe.

Sub acest aspect, instanța de apel corect a constatat că mărfurile de la poziția tarifară 020649200, care conform Acordului de asociere fac parte din categoria în faza eliminării “10-S”, se regăsesc în Nomenclatura combinată a mărfurilor a Republicii Moldova aprobate prin Legea nr.172 din 25 iulie 2014 la poziția tarifară 020649000, iar prin urmare, pentru mărfurile importate în baza declarațiilor vamale sus-indicate cu valoarea statistică de 1172708,75 lei, pentru care SC „Guaxan” SRL a beneficiat de preferințe, întemeiat au fost recalculate obligațiile vamale și respectiv încasate conform prevederilor legale menționate.

Referitor la calcularea penalităților se va reține că acest drept este prevăzut de art. 228 alin. (4) Cod Fiscal care indică expres că pentru neplata în termen a impozitului și a taxei înscrise de organul cu atribuții de administrare fiscală în contul personal al contribuabilului, majorarea de întârziere (penalitatea) se calculează fără a fi emisă vreo decizie. Procedura și periodicitatea calculării (aplicării) majorării de întârziere (penalității) și reflectării ei în contul personal al contribuabilului se stabilesc de conducerea organului cu atribuții de administrare fiscală respectiv, iar pentru impozitele administrate de serviciile de colectare a impozitelor și taxelor locale – de către autoritățile reprezentative ale administrației publice locale. În cazurile reflectării periodice a majorării de

întârziere (penalității) în contul personal al contribuabilului, se permite de a nu reflecta suma ei calculată pentru fiecare impozit și taxă în parte în mărime mai mică de 10 lei, motiv pentru care argumentele recurente SC „Guaxan” SRL în această parte nu pot fi reținute și urmează a fi respinse ca neîntemeiate.

Circumstanțele respective în plus justifică, că organul vamal întemeiat a impus SC „Guaxan” SRL la achitarea plății suplimentare pentru devămuirea mărfii importate în baza declarațiilor vamale sus-indicate, aspect care în mod cert impune menținerea deciziei instanței de apel în această parte.

Cu referire la solicitarea invocată de către SC „Guaxan” SRL în cererea de chemare în judecată privind anularea procesului-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 17.17/2-r din 2 februarie 2017 întocmit de Biroul Vamal Centru, Colegiul judiciar menționează că aceasta urmează a fi respinsă.

Or, în interpretarea corectă a prevederilor art. 3 din Legea contenciosului administrativ nr.793 din 10 februarie 2000, este de înțeles că, obiect al acțiunii în contencios administrativ îl constituie actele administrative, cu caracter normativ și individual, prin care este vătămat un drept recunoscut de lege al unei persoane, inclusiv al unui terț.

Pe când, prin procesul-verbal de reverificare a declarațiilor vamale nr. 17.17/2-r din 2 februarie 2017, reclamantei SC „Guaxan” SRL nu i-au fost aplicate careva sancțiuni pecuniare aferente taxelor și impozitelor, drept consecință acesta nu cade sub incidența art. 3 din Legea nominalizată și nu constituie obiect al acțiunii în instanța de contencios administrativ, or, procesul-verbal contestat nu constituie act administrativ producător de efecte juridice, fiind un act preparatoriu, care nu poate fi contestat în instanța de contencios administrativ.

Alte argumentele invocate de recurentă în susținerea poziției sale, nu pot fi reținute de către instanța de recurs, deoarece se combat cu cele invocate mai sus și se referă la circumstanțele, care au fost constatate și elucidate pe deplin de instanța de apel, având la bază cumulul de probe, care au fost administrate și apreciate cu respectarea normelor de drept procedural și susținute de normele de drept material.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Societatea Comercială „Guaxan” Societate cu Răspundere Limitată.

Se menține decizia din 23 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Societatea

Comercială „Guaxan” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Biroului Vamal Centru cu privire la contestarea actelor administrative.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Galina Stratulat

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu

Dumitru Mardari

Dumitru Visternicean